

Katolik-Protestan 30 Yıl Savaşları'ndan Şii-Sünni savaşına

16. yüzyılda başlayan ve 17. yüzyılda da devam eden Hristiyanlığın Avrupa kıtasındaki mezhep kavgalarının 1618-1648 yılları arasındaki safhasına 30 Yıl Savaşları dendi. Avrupa devletlerinin neredeyse tamamı bu savaşlara iştirak etti.

Avrupa'da 13 devletin karşı karşıya geldiği ve 30 yıl süren bu savaşlar, aslında Katolik ve Protestan savaşı olarak bilinmesine rağmen siyasi ve politik güçlerin çıkar çatışmasıyla birlikte daha da şiddetli bir hal aldı. Savaş sebebiyle Almanlar nüfuslarının %60'ını kaybetti ve 200 yıl boyunca toparlanamadı. Savaşla beraber gelen kıtlık ve salgın hastalıklarda milyonlarca insan öldü. Savaş öncesi nüfusu 16 milyon olan Bohemya, Bredenburg, Pomeranya ve Rheinland bölgelerinin nüfusu 6 milyona düştü. Savaşan devletlerin kiraladığı paralı askerlerin yaptığı yağmalama ve tecavüzler ise yüzyılın en utanç verici olayları olarak tarihe geçti.

30 Yıl Savaşları, Avrupa'nın gördüğü son büyük din savaşı olarak tarihteki yerini aldı. Ancak geçmişin üzerine sünger çeken Avrupa, bu kanlı iç çatışmalardan Avrupa Birliği sürecine geçmeyi başardı. Ortadoğu coğrafyasında bugün yaşananlar da bize Batı'daki 30 Yıl Savaşları'nı hatırlatıyor.

400 yıl önce Batı'da Hristiyanların yaşadığı mezhep savaşları bugün adeta Irak, Yemen, Suriye, Lübnan ve Bahreyn'de tekerrür ediyor. Arap devrimleri bölgede yeni oluşumları beraberinde getirirken, yeni düşmanlıklar ve zorunlu ittifakları da su yüzüne çıkardı. Mısır, Yemen, Libya, Tunus ve Suriye başta olmak üzere bölgede Müslüman Kardeşlere karşı oluşturulan düşmanlık ve "hiç beklenmeyen" IŞİD vakası neticesinde oluşan yeni denklem, bölgeyi mezhep savaşına doğru götürmekte.

Suudi Arabistan ve Körfez ülkeleri, Müslüman Kardeşleri öncelikli tehdit olarak görürken, bir anda İran'ın bölgedeki atraksiyonları ve Şii nüfuz alanlarındaki siyasi, askerî gücüyle karşı karşıya kaldılar. İran'ın Irak, Lübnan, Suriye, Yemen ve Bahreyn'de oluşturduğu stratejik ve siyasi hamleleri, Batı'nın IŞİD ile olan mücadelesi ile birleşince süreç İran'la mantıklı ve geçici bir stratejik ortaklık ilişkisine dönüştü.

ABD ve Batı bir yandan İran'ın Suriye, Irak ve Yemen'de yürüttüğü siyasi, askerî operasyonları görmezden gelirken bir yandan da İran ve Hizbullah'ı terörizm tehdidi listesinden çıkarttı. Bu durum bölgedeki mevcut manzarayı anlamak açısından oldukça manidardır.

İki yıl önce İran ve Rusya'nın Beşşar'ı askerî ve siyasi anlamda korumasını eleştiren ABD ve Batı koalisyonunun bugün İran ile aynı çizgide buluşmasının, yine Türkiye'yi iki yıl önce Neo-Osmanlı söylemlerinden dolayı hedef tahtasına koyanların bugün "Bağdat bizimdir. Çünkü İran-Irak coğrafyası ve kültürünün birbirinden ayrılması mümkün değildir." diyen İran'a karşı sessiz kalmalarının özel bir sebebi olmalıdır.

Burada bölgede Sünniliğin sembolü olan Türkiye ve Suudi Arabistan ile İran'ın karşı karşıya getirilmesi projesi uygulamaya konulmuş görülüyor. Ancak IŞİD mücadelesi adı altında yürütülen savaşın evrileceği pozisyon, İran'ın Şii Hilali gücünün önünün açılması olacaktır. Sünnilerin Ortadoğu'da siyaset ve iktidar sahnesinden sürekli dışlanması bölgedeki çatışmanın daha da büyüyeceğine işaret ediyor.

İran'ın Irak, Yemen ve Suriye'de operasyonlara açıkça destek veriyor olması, Sünni dünyasında mezhepsel bir öfkeyi her geçen gün daha da derinleştiriyor. Irak Kürt yönetimi, Şii milislerin Tikrit operasyonunda yer almasının IŞİD'den daha büyük bir sorun olacağını açıklarken önemli bir gerçeğin altını çiziyor. Aynı şekilde İran'ın Suriye konusunda izlediği politika da uzun yıllar İslam dünyasında eleştirilere maruz kalacak görünüyor. Zira Arap Birliği ve İslam İşbirliği Teşkilatı üye ülkelere karşın İran; Suriye'de ve Irak'ta yaşanan iç kargaşada tercihini ümmetçi değil, ulusal çıkarlarını önceleyen mezhepsel bir taraflılık yönünde kullanmıştır.

Ortadoğu'da 1. Dünya Savaşı sırasında Sykes-Picot Antlaşması'yla İngiltere ve Fransa tarafından çizilen sınırlar darmadağın olmuştur. Bugün Sünni ve Şii mezhep çatışmasıyla Müslümanların kendi aralarında akıttığı kanlar üzerinden ülkeler yeni sınırlarını kendileri çiziyor. Dün Hristiyanlar arasında 30 yıl süren mezhep çatışması bugün Ortadoğu'da Müslümanlar arasında cereyan ediyor. Bunun tek müsebbibi Batı

dersek sadece kendimizi kandırmış oluruz...